МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра захисту рослин ім. А.К. Мішньова

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри
_____ Власенко В.А.
"17" 05. 2019 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПП.03.17 – ОСНОВИ КАРАНТИНУ РОСЛИН

Спеціальність 202 «Захист і карантин рослин»

Факультет: Агротехнологій та природокористування

2019 – 2020 навчальний рік

2

Робоча програма з дисципліни «Основи карантину рослин» для студентів за спеціальністю 202 «Захист і карантин рослин»

Розробники: **Бурдуланюк А. О.,** доцент кафедри захисту рослин, к.с.-г.н.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри захисту рослин
Протокол № 22 від " 02 " травня 2019 року

Завідувач кафедри захисту рослин,
професор _____ Власенко В.А.

Погоджено:
Декан факультету агротехнологій
та природокористування _____(Коваленко І.М.)

Методист відділу _____

Зареєстровано в електронній базі: дата: 16 05 2019 р.

□ СНАУ, 2019 рік

1. **Опис навчальної дисципліни**

<table>
<tr><td rowspan="2">Найменування показників</td><td rowspan="2">Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень</td><td>Характеристика навчальної дисципліни</td></tr>
<tr><td>денна форма навчання</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Кількість кредитів – 4.0</td><td>Галузь знань:
20 Аграрні науки та продовольство</td><td rowspan="2">основна</td></tr>
<tr><td>Спеціальність
202 «Захист і карантин рослин»</td></tr>
<tr><td>Модулів – 2</td><td rowspan="5">Професійне спрямування:

-</td><td>Рік підготовки:</td></tr>
<tr><td>Змістових модулів - 2</td><td>2019-2020-й</td></tr>
<tr><td>Індивідуальне науково-дослідне завдання:
-</td><td>Курс – 2, 4(с.т.),</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Загальна кількість годин – 120</td><td>Семестр 4, 8(с.т.).</td></tr>
<tr><td>Лекції</td></tr>
<tr><td rowspan="10">Тижневих годин для денної форми навчання:
аудиторних – 4
самостійної роботи студента - 4</td><td rowspan="10">Освітній ступінь бакалавр</td><td>30 год.</td></tr>
<tr><td>Практичні, семінарські</td></tr>
<tr><td>-</td></tr>
<tr><td>Лабораторні</td></tr>
<tr><td>30 год</td></tr>
<tr><td>Самостійна робота</td></tr>
<tr><td>60 год.</td></tr>
<tr><td>Індивідуальні завдання: -</td></tr>
<tr><td>Вид контролю: іспит</td></tr>
</table>

Примітка. Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить: 60/60 (50/50%).

2.Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета:

оволодіння студентами теоретичними та практичними знаннями щодо основ карантину рослин, законодавчої бази, міжнародного співробітництва та охорони рослинних ресурсів, методики догляду та експертизи підкарантинних матеріалів та сучасних відомостей про карантинні об’єкти.

Завдання:

Основними завданнями вивчення дисципліни “Основи карантину рослин” є оволодіння сучасними технологіями захисту рослин від карантинних об’єктів

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати:

структуру та функції карантинної служби України;

карантинні організми;

правила ввезення, транзиту, експорту та реекспорту під карантинної продукції;
основні розділи Закону України «Про карантин росли;
правила перевезення підкарантинної продукції у межах країни;
порядок проведення фітосанітарного контролю та фітосанітарної експертизи.

вміти:

оформлювати відповідні документи при ввезенні, транзиті, експорті та реекспорті підкарантинної продукції;

здійснювати фітосанітарний контроль при ввезенні, транзиті, експорті та реекспорті підкарантинної продукції;

формлювати відповідні документи при перевезенні підкарантинної продукції у межах країни;

відбирати проби;

проводити фітосанітарний контроль;

користуватися всіма методами ентомологічної, фітопатологічної та гербологічної експертиз.

2. Програма навчальної дисципліни

Програма затверджена Вченою радою СНАУ (протокол №10 від 23 квітня 2018 року)

Модуль 1. Карантинна служба в Україні. Зовнішній карантин

Тема 1. Історія розвитку карантину.

Термін «карантин». Розвиток карантину рослин за кордоном. Початок карантинного законодавства. Карантин у радянські часи. Карантин у незалежній Україні

Тема 2. Карантинна служба України та її функції . Загальні положення закону України „Про карантин рослин". Державне управління в сфері карантину рослин.

Завдання карантинної служби. Структура карантинної служби. Функціональні обов'язки підрозділів карантинної служби. Загальні положення закону України „Про карантин рослин". Державне управління в сфері карантину рослин

Тема 3. Проведення карантинного огляду. Первинний та вторинний огляд. Державний стандарт України «Методи відбору проб у процесі карантинного огляду та експертизи». Класифікація рослинної продукції за складом, фізичними властивостями і призначенням. Відбір проб. Складання об'єднаної проби

Тема 4. Фітосанітарна експертиза. Мета фітосанітарної експертизи Оформлення зразків, що надходять до лабораторії. Висновок карантинної експертизи. Зразки-документи. Аналізи зразків підкарантинних вантажів в умовах ППКР. Ентомологічна експертиза – основна у проведенні аналізу.

Тема 5. Методи ентомологічної експертизи продуктів запасу. Визначення. Класифікація і означення методів експертизи. Методи ентомологічної експертизи. Підготовка проб. Візуальний метод. Мікролюмінесцентний метод (Метод інкубації (контрольний). Заходи за результатами експертизи

Тема 6. Методи фітопатологічної експертизи підкарантинних матеріалів. Методи мікологічної експертизи (Макроскопічний метод, Центрифугування і мікроскопічне аналізування., Біологічний метод ., Люмінесцентний метод). Методи визначання раку картоплі на бульбах та в ґрунті (Експертиза за методом Г. Н. Дорогіна, Експертиза за методом К. Є. Шарікова, Методика УкрНДСКР). Ідентифікування хвороб рослин. Заходи за результатами експертизи.

Тема 7. Виявлення, моніторинг та боротьба із регульованими шкідливими організмами. Розробка та застосування фітосанітарних заходів. Встановлення переліку регульованих шкідливих організмів. Встановлення переліку об'єктів регулювання. Реєстрація осіб, які здійснюють господарську діяльність, пов'язану з виробництвом та обігом об'єктів регулювання. Система раннього попередження про карантинні організми. Контроль за переміщенням об'єктів регулювання. Інспектування об'єктів регулювання

Тема 8. Спеціальна термінологія.

Тема 9. Перелік карантинних організмів, відсутніх в Україні (список 1);

Тема 10. Вивчити перелік карантинних організмів, обмежено поширених в Україні (список 2);

Тема 11. Перелік підкарантинних матеріалів і об'єктів.

Тема 12. Методи відбору проб підкарантинних матеріалів

Тема 13. Проведення відбору проб.

Тема 14. Карантинні організми, обмежено поширені на території Сумської області.

Тема 15. Перелік шкідників, хвороб рослин та бур'янів, які мають карантинне значення в Україні

Тема 16. Бактеорологічна та вірусологічні експертизи.

Модуль 2. Внутрішній карантин. Фітосанітарний контроль.

Тема 17. Розробка та застосування фітосанітарних заходів. проведення карантинного обстеження. Цілі фітосанітарних заходів. Належний рівень фітосанітарного захисту. Розробка, перегляд, внесення змін та прийняття фітосанітарних заходів. Проведення аналізу ризику та управління ризиком. Визначення ефективності іноземної національної організації захисту рослин. Повідомлення про здійснення фітосанітарних заходів.

Тема 18. Проведення карантинного обстеження. Правила проведення обстеження. Періодичність обстежень. Запровадження карантинного режиму.

Тема 19. Знезараження підкарантинної продукції. **Властивості фуміганту. знезараження рослинної продукції.** Історія знезараження. Властивості фуміганту

Лекція 20. Порядок проведення інспектування, огляду, аналізу, обстеження та знезараження підкарантинних матеріалів і об'єктів. Загальна частина. Проведення інспектування. Проведення огляду. Проведення аналізу. Проведення знезараження

Тема 21. Фітосанітарні правила ввезення з-за кордону, перевезення в межах країни, транзиту, експорту, порядку переробки та реалізації підкарантинних матеріалів. Документи, що дозволяють ввозити підкарантинні матеріали в Україну. Порядок ввезення підкарантинних матеріалів в Україну. Фітосанітарний контроль підкарантинних матеріалів, що ввозяться в Україну. Загальні положення. Порядок транзиту підкарантинних матеріалів

Тема 22. Міжнародна торгівля

Заборона або обмеження імпорту. Вимоги до імпортних і транзитних вантажів. Карантинний дозвіл на імпорт або транзит. Пункти карантину рослин у пунктах пропуску на державному кордоні України.

Тема 21. Вивчити карантинні бур'яни, обмежено поширені на території України.

Тема 22. Вивчити карантинні хвороби, обмежено поширені на території.

Тема 23. Вивчити карантинні шкідники, обмежено поширені на території .

Тема 24. Оформлення карантинних документів.

Тема 25. Карантинний стан областей та районів України.

Тема 26. Особливості виявлення та ідентифікації американського білого метелика.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Денна форма навчання					
	усього	л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7
Модуль 1. Карантинна служба в Україні. Зовнішній карантин.						
Тема 1. Історія розвитку карантину	2	2			-	
Тема 2. Карантинна служба України та її функції. Загальні положення закону україни „про карантин рослин”. Державне управління в сфері карантину рослин	2	2			-	
Тема 3. Проведення карантинного огляду	2	2			-	
Тема 4. Фітосанітарна експертиза	2	2			-	
Тема 5. Методи ентомологічної експертизи продуктів запасу	2	2			-	
Тема 6. Методи фітопатологічної експертизи підкарантинних матеріалів	4	4				
Тема 8. Вивчити спеціальну термінологію.	4			4		
Тема 9. Вивчити перелік карантинних організмів, відсутніх в Україні (список 1);	2			2		
Вивчити перелік карантинних організмів, обмежено поширених в Україні (список 2);	2			2		
Тема10. Вивчити перелік підкарантинних матеріалів і об'єктів.	2			2		
Тема 11. Вивчити методи відбору проб підкарантинних матеріалів	2			2		
Тема 12. Навчитися проводити відбір проб.	2			2		
Тема 13. Вивчити карантинні організми, обмежено поширені на території Сумської області.	2			2		
Тема 14. Перелік шкідників, хвороб рослин та бур’янів, які мають карантинне значення в Україні	15/18					15/18
Тема 15. Бактеорологічна та вірусологічні експертизи.	15/19					15/19
Разом модулем 2	**60/67**	**14**		**16**	**-**	**30/37**
Модуль 2. Внутрішній карантин. Фітосанітарний контроль.						
Тема 8. Виявлення, моніторинг та боротьба із регульованими шкідливими організмами. Встановлення переліку регульованих шкідливих організмів	2	2				
Тема 16. Розробка та застосування	2	2				

фітосанітарних заходів. проведення карантинного обстеження.						
Тема 10. Проведення карантинного обстеження	2	2				
Тема 17. Знезараження підкарантинної продукції. Властивості фуміганту. знезараження рослинної продукції	2	2				
Лекція 18. Порядок проведення інспектування, огляду, аналізу, обстеженнята знезараження підкарантинних матеріалів і об'єктів	2	2				
Тема 19. Фітосанітарні правила ввезення з-за кордону, перевезення в межах країни, транзиту, експорту, порядку переробки та реалізації підкарантинних матеріалів	4	4				
Тема 20. Міжнародна торгівля	2	2		-	-	
Тема 21. Вивчити карантинні бур'яни, обмежено поширені на території України.	4			4		
Тема 22. Вивчити карантинні хвороби, обмежено поширені на території	2			2		
Тема 23. Вивчити карантинні шкідники, обмежено поширені на території	4			4		
Тема 24. Оформлення карантинних документів	4			4		
Тема 25. Карантинний стан областей та районів України	15/19					15/19
Тема 26. Особливості виявлення та ідентифікації американського білого метелика	15/19					15/19
Разом за модулем 2	**60/68**	**16**		**14**	**-**	**30/38**
Усього годин за семестр	**120/135**	**30**		**30**	**-**	**60/75**

5. Теми та план лекційних занять

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Історія розвитку карантину. 1. Термін «карантин». 2. Розвиток карантину рослин за кордоном. 3. Початок карантинного законодавства. 4. Карантин у радянські часи. 5. Карантин у незалежній Україні	2
2	Тема 2. Карантинна служба України та її функції. Загальні положення закону України „про карантин рослин". Державне управління в сфері карантину рослин 1. Завдання карантинної служби. 2. Структура карантинної служби.	2

	3. Функціональні обов'язки підрозділів карантинної служби. 4. Загальні положення закону України „Про карантин рослин”. 5. Державне управління в сфері карантину рослин	
3	Тема 3. Проведення карантинного огляду. 1. Первинний та вторинний огляд. 2. Державний стандарт України «Методи відбору проб у процесі карантинного огляду та експертизи» 3. Класифікація рослинної продукції за складом, фізичними властивостями і призначенням 4. Відбір проб 5. Складання об'єднаної проби 6. Виділення середніх проб 7. Карантинна експертиза	2
4	Тема 4. Фітосанітарна експертиза 1. Мета фітосанітарної експертизи 2. Оформлення зразків, що надходять до лабораторії 3. Висновок карантинної експертизи. Зразки-документи 4. Аналізи зразків підкарантинних вантажів в умовах ППКР 5. Ентомологічна експертиза – основна у проведенні аналізу	2
5	Тема 5. Методи ентомологічної експертизи продуктів запасу 1. Визначення 2. Класифікація і означення методів експертизи 3. Методи ентомологічної експертизи 3.1. Підготовка проб 3.2. Візуальний метод 3.3. Мікролюмінесцентний метод 3.4. Метод інкубації (контрольний) 4. Заходи за результатами експертизи	2
6	Тема 6. Методи фітопатологічної експертизи підкарантинних матеріалів Ч.1. 1. Методи мікологічної експертизи. 1.1. Макроскопічний метод 1.2. Центрифугування і мікроскопічне аналізування 1.3. Біологічний метод 1.4. Люмінесцентний метод	2
7	Тема 7. Методи фітопатологічної експертизи підкарантинних матеріалів. Ч.2. 1. Методи визначання раку картоплі на бульбах та в ґрунті 1.1. Експертиза за методом Г. Н. Дорогіна 1.2. Експертиза за методом К. Є. Шарікова 1.3. Методика УкрНДСКР 2. Ідентифікування хвороб рослин 3. Заходи за результатами експертизи	2
8	Тема 8. Виявлення, моніторинг та боротьба із регульованими шкідливими організмами. Встановлення переліку регульованих шкідливих організмів	2

	1. Встановлення переліку об'єктів регулювання 2. Реєстрація осіб, які здійснюють господарську діяльність, пов'язану з виробництвом та обігом об'єктів регулювання 3. Система раннього попередження про карантинні організми 4. Контроль за переміщенням об'єктів регулювання 5. Інспектування об'єктів регулювання	
9	Тема 9. Розробка та застосування фітосанітарних заходів. 1. Цілі фітосанітарних заходів 2. Належний рівень фітосанітарного захисту 3. Розробка, перегляд, внесення змін та прийняття фітосанітарних заходів 4. Проведення аналізу ризику та управління ризиком 5. Визначення ефективності іноземної національної організації захисту рослин 6. Повідомлення про здійснення фітосанітарних заходів	2
10	Тема 10. Проведення карантинного обстеження 1. Правила проведення обстеження. 2. Періодичність обстежень 3. Запровадження карантинного режиму.	
11	Тема 11. Знезараження підкарантинної продукції. Властивості фуміганту. знезараження рослинної продукції 1. Історія знезараження. 2. Властивості фуміганту	
12	Тема 12. Порядок проведення інспектування, огляду, аналізу, обстеження та знезараження підкарантинних матеріалів і об'єктів 1. Загальна частина. 2. Проведення інспектування 3. Проведення огляду 4. Проведення аналізу 5. Проведення знезараження	2
13	Тема 13. Фітосанітарні правила ввезення з-за кордону, перевезення в межах країни, транзиту, експорту, порядку переробки та реалізації підкарантинних матеріалів Ч1 1.Документи, що дозволяють ввозити підкарантинні матеріали в Україну 2.Порядок ввезення підкарантинних матеріалів в Україну 3.Фітосанітарний контроль підкарантинних матеріалів, що ввозяться в Україну	2
14	Тема 14. Фітосанітарні правила ввезення з-за кордону, перевезення в межах країни, транзиту, експорту, порядку переробки та реалізації підкарантинних матеріалів Ч2 1. Загальні положення 2. Порядок транзиту підкарантинних матеріалів	2
15	Тема 15. Міжнародна торгівля 1. Заборона або обмеження імпорту	2

	2. Вимоги до імпортних і транзитних вантажів 3. Карантинний дозвіл на імпорт або транзит 4. Пункти карантину рослин у пунктах пропуску на державному кордоні України	
12	**Разом**	**30**

5. Теми лабораторних занять

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Вивчити спеціальну термінологію. Ч.1.	2
2	Тема 2. Вивчити спеціальну термінологію Ч.2.	2
3	Тема 3. Вивчити перелік карантинних організмів, відсутніх в Україні (список 1);	2
4	Тема 4. Вивчити перелік карантинних організмів, обмежено поширених в Україні (список 2);	2
5	Тема 5. Вивчити перелік підкарантинних матеріалів і об'єктів.	2
6	Тема 6. Вивчити методи відбору проб підкарантинних матеріалів	2
7	Тема 7. Навчитися проводити відбір проб.	2
8	Тема 8. Вивчити карантинні організми, обмежено поширені на території Сумської області.	2
9	Тема 9. Вивчити карантинні бур’яни, обмежено поширені на території України. Ч. 1.	2
10	Тема 10. Вивчити карантинні бур’яни, обмежено поширені на території України.Ч.2	2
11	Тема 11. Вивчити карантинні хвороби, обмежено поширені на території України.	2
12	Тема 12. Вивчити карантинні шкідники, обмежено поширені на території України. Ч.1.	2
13	Тема 13. Вивчити карантинні шкідники, обмежено поширені на території України. Ч.2.	2
14	Тема 14. Оформлення карантинних документів Ч. 1.	2
15	Тема 15. Оформлення карантинних документів Ч.2.	2
16	**Разом**	**30**

8. Самостійна робота

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Перелік шкідників, хвороб рослин та бур’янів, які мають карантинне значення в Україні	15/18
2	Тема 2. Бактеорологічна та вірусологічні експертизи.	15/19
3	Тема 3. Карантинний стан областей та районів України	11/19
4	Тема 4. Особливості виявлення та ідентифікації американського білого метелика	15/19
5	Всього	60/75

9. Методи навчання

1. Методи навчання за джерелом знань:

1.1. Словесні: розповідь, пояснення, бесіда (евристична і репродуктивна), лекція,
1.2. Наочні: демонстрація, ілюстрація, спостереження.
1.3. Практичні: лабораторний метод

2. Методи навчання за характером логіки пізнання.

2.1.Аналітичний.
2.2. Методи синтезу .

3. Методи навчання за характером та рівнем самостійної розумової діяльності студентів.

3.1. Проблемний (проблемно-інформаційний)
3.2. Частково-пошуковий (евристичний)

4. Активні методи навчання - використання технічних засобів навчання, використання проблемних ситуацій, імітаційні методи навчання (побудовані на імітації майбутньої професійної діяльності), використання навчальних та контролюючих тестів)

5. Інтерактивні технології навчання - використання мультимедійних технологій.

10. Методи контролю

1. Рейтинговий контроль за 100-бальною шкалою оцінювання ЄКТС
2. Проведення проміжного контролю протягом семестру (проміжна атестація)
3. Полікритеріальна оцінка поточної роботи студентів:
- результати виконання та захисту лабораторних робіт;
- експрес-контроль під час аудиторних занять;
- самостійне опрацювання теми в цілому чи окремих питань;
- написання рефератів;
- результати тестування;
- письмові завдання при проведенні контрольних робіт;

10. Розподіл балів, які отримують студенти (іспит)

Поточне тестування та самостійна робота			**Разом за модулі та СРС**	**Атестація**	**Підсумковий тест**	**Сума**
Змістовий модуль 1 20 балів	**Змістовий модуль 2** 20 балів	**СРС**				
Теми 1-11	Теми 12-24		55	15	30	100
20	20	15	(40+15)			

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	**Оцінка ECTS**	**Оцінка за національною шкалою**
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики
90 – 100	A	відмінно
82 - 89	B	добре
75 - 81	C	
69 - 74	D	задовільно
60 - 68	E	
35 - 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1 - 34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

11. Методичне забезпечення

Основи карантину рослин. Методичні вказівки до самостійного вивчення дисципліни та проведення контрольних робіт для студентів 3 курсу денної форми навчання спеціальності 6.090105 – “Захист рослин” // Суми, СНАУ 2013, 17 ст., Бібл. 8.

Основи карантину рослин. Методичні вказівки до проведення лабораторних занять для студентів 3 курсу денної форми навчання спеціальності 6.090105 – “Захист рослин” // Суми, СНАУ 2013, 17 ст., Бібл. 8.

12. Рекомендована література

Базова

1. Васютин А. С. Карантин растений / Васютин А. С., Каюмов М. К., Мальцев В. Ф. – М.: 2002. – 536 с.
2. Закон України Про внесення змін до Закону України «Про карантин рослин». К. 2006. – 23 с.
3. Збірник нормативних документів з карантину рослин в Україні / Навчально-практичний посібник. Суми : Козацький вал, 2005. – 527 с.
4. Івченко В. М. Карантинні бур’яни: навчальний посібник. [для студ. вищ. навч. закл.] / В. М. Івченко, М. С. Кравченко. – Суми : Козацький вал, 2006. – 94 с.
5. Ілюстрований довідник регульованих шкідливих організмів в Україні / [Борзих О. І., Башинська О. В., Константінова Н. А. та ін.] ; за ред. А. Г. Білик. – К. : Укрголовдержкарантин, 2009. – 248 с.
6. Карантині шкідливі організми. Частина 2. Карантинні хвороби : Підручник / О. О. Сикало, О. М. Мовчан, І. Д Устінов. – За ред.. О. О. Сикало. – К. : Колобіг, 2005. – 412 с.
7. Карантинні шкідливі організми: метод. вказівки до виконання курсової роботи для студентів ОС «Магістр» галузі знань 20 "Аграрні науки та продовольство" Спеціальності 202 – "Захист і карантин рослин" / уклад. С. В. Станкевич, І. П. Леженіна – Х.: ХНАУ, 2015. – 29 с.
8. Методи огляду та експертизи об'єктів регулювання. Методичні вказівки до вивчення змістового модуля «Методи відбору проб у процесі карантинного огляду та експертизи» для підготовки фахівців ОС «магістр» спеціальності 202 «Захист і карантин рослин / С.В. Станкевич. – Х.: ХНАУ, 2016. – 26 с.
9. Методи огляду та експертизи об'єктів регулювання. Методичні вказівки до вивчення змістового модуля «ентомологічна експертиза» для підготовки фахівців ОС «магістр» спеціальності 202 «Захист і карантин рослин» / С.В. Станкевич. – Х.: ХНАУ, 2016. – 20 с.
10. Методи огляду та експертизи об'єктів регулювання. Методичні вказівки до вивчення змістового модуля «мікологічна експертиза» для підготовки фахівців ОС «магістр» спеціальності 202 «Захист і карантин рослин / С.В. Станкевич. – Х.: ХНАУ, 2016. – 24 с.
11. Методи огляду та експертизи об'єктів регулювання. Методичні вказівки до вивчення змістового модуля «бактеріологічна експертиза» для підготовки фахівців ОС «магістр» спеціальності 202 «Захист і карантин рослин» / С.В. Станкевич. – Х.: ХНАУ, 2016. – 35 с.
12. Методи огляду та експертизи об'єктів регулювання. Методичні вказівки до

вивчення змістового модуля «вірусологічна експертиза» для підготовки фахівців ОС «магістр» спеціальності 202 «Захист і карантин рослин» / С.В. Станкевич. – Х.: ХНАУ, 2016. – 18 с.
13. Методи огляду та експертизи об'єктів регулювання. Методичні вказівки до вивчення змістового модуля «фітогельмінтологічна експертиза»
14. Мовчан О. М. Карантинні шкідливі організми. Частина 1. Карантинні шкідники. – К. : Світ, 2002. – 288 с.
15. Москаленко Г. П. Карантинные сорные растения России / Г. П. Москаленко. – Пенза, 2001. – 276 с.
16. Станкевич С.В. Методи огляду та експертизи обєктів регулювання. Тестові завдання для підготовки фахівців ОС «магістр» спеціальності 202 «Захист і карантин рослин» / С.В. Станкевич. – Х.: ХНАУ, 2017. – 28 с.
17. Станкевич С.В. Методи огляду та експертизи підкарантинних матеріалів: навч. посібник / С. В. Станкевич – Х.: ФОП Бровін О.В., 2017. – 255 с.